

Witwaswet tast onze privacy aan!

WAT VINDT U DAAR NU VAN?

‘De regelgeving om witwassen en terrorisme te bestrijden, maakt zelfs de braafste burger een potentiële verdachte’, dit stelt Hendrik Gommer in *Trouw* begin oktober. ‘De Wwft blijkt een griezelige wet. Banken en notarissen kunnen zeer diep ingrijpen in de privacy van burgers. Erger, ze zullen geneigd zijn dat ook te doen. Het is ook de taak van hoogopgeleide juristen om de grenzen van nieuwe regelgeving te bewaken. Doen we dat niet, dan leven we binnenkort in een politiestaat waar privacy en vrijheid niet meer bestaan.’

| BEELD Roel Ottow

Roald van der Linde

TWEDE KAMERLID VVD

‘Ja, witwaswetgeving heeft invloed op onze privacy. Gommer zet het scherp neer, maar hij verwoordt precies wat ondernemers, bestuurders en politici voelen als ze dat stapeltje formulieren van hun bank krijgen. Voor de rest vind ik het vooral goed dat de Wwft (Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme) er is. We doen dit niet voor niets. Jaarlijks wordt in Nederland 20 tot 25 miljard euro witgewassen en elke euro daarvan is verdiend met misdaad. Internationale criminele organisaties bedreigen rechtstreeks ons dagelijks leven. De laffe moord op een Amsterdamse advocaat was een aanslag op de rechtsstaat, maar hoeveel afvaldumpingen, afpersingen en vergismoorden gingen daar niet aan vooraf? Je moet je afvragen of ons strafrecht en onze opsporing zijn toegerust op dit soort misdaad. Nieuwe middelen zijn noodzakelijk. De vierde anti-witwasrichtlijn – met “poortwachters” die ongebruikelijke transacties melden – is zo’n middel. Volmaakt is dat systeem nog niet. Het is vooral een

ZOEKTOCHT

zoektocht. De grote banken hebben 4.500 mensen in dienst om transacties te monitoren, maar zouden met meer samenwerking en gegevensuitwisseling veel effectiever zijn. Hetzelfde geldt voor beter gebruik van de basisregistratie personen en het burgerservicenummer. Elke stap in de zoektocht leidt weer tot nieuwe vragen over privacy. Dat geldt helemaal voor het UBO-register, dat wat mij betreft alleen kan passeren als de veiligheid van ondernemers beter is geborgd. De zorgvuldige afweging van privacyaspecten is de prijs die we betalen om de enorme schade van een kleine groep hufters te beperken. En eerlijk gezegd is het niet eens mijn grootste zorg. Wat te denken van de makelaar of notaris in een kleine gemeente, die ongebruikelijke transacties van een dorpsgenoot moet melden? Laten we daar ook naar kijken.’ •

ONGELDIG

Theo Hooghiemstra

DIRECTEUR EN ADVISEUR
HOOGHIEMSTRA & PARTNERS

‘De Nederlandse witwasregelgeving maakt een onevenredige inbreuk op de rechtsbescherming van mensen en biedt minder gegevensbescherming dan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). De Nederlandse witwasregelgeving betreft een implementatie van de (vierde) Europese (EU) anti-witwasrichtlijn. De wet tot implementatie van die richtlijn is afgelopen mei in werking getreden en een wetsvoorstel ter implementatie van een wijziging van die anti-witwasrichtlijn ligt inmiddels bij de Tweede Kamer. Op Nederland rust de plicht EU-richtlijnen te implementeren. Deze EU-richtlijn is het belangrijkste instrument op Europees niveau om het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en terrorismefinanciering te voorkomen. Deze EU-regelgeving heeft een grote impact op de persoonlijke levenssfeer van mensen. Zo zijn in de anti-witwasrichtlijn in vergelijking met de AVG enkele algemene waarborgen rond de bescherming van persoonsgegevens minimaal ontwikkeld, zoals het recht op inzage en notificatie over het cliëntenonderzoek. Bovendien dient – ten behoeve van risicogebaseerd cliëntenonderzoek en de monitoring op de ongebruikbaarheid van transacties – continu de hele financiële situatie van alle cliënten van banken en financiële instellingen van de EU te worden bekeken. Met andere woorden: de gehele EU-bevolking wordt tegen het licht gehouden! Daarmee ontstaat inzicht in het privéleven van deze burgers en burgers buiten de EU met wie EU-burgers een zakelijke relatie hebben, zodat een ruime inmenging in het recht op bescherming van persoonsgegevens plaatsvindt. Wat bijdraagt aan een permanent gevoel van controle. De vraag is hoe dit soort *mass surveillance* zich verhoudt tot het evenredigheidsbeginsel neergelegd in onder andere het Europees Handvest. Eerder heeft het Hof van Justitie van de EU in een soortgelijke kwestie, het betrof de dataretentierichtlijn, een richtlijn met terugwerkende kracht ongeldig geacht. Ik verwacht dat de anti-witwasrichtlijn, in de huidige vorm, uiteindelijk ook ongeldig wordt verklaard.’ •

VRAAG
TEKENS

Hans Biesheuvel

ONDERNEMEND NEDERLAND

‘Als notaris heb je vaak meerdere petten op. Naast een ondernemer die een dienst verleent aan een klant ben je ook een poortwachter met een maatschappelijke functie. Het belang van deze functie mag niet onderschat worden. Iedereen heeft baat bij een notaris die scherp is en ongebruikelijke transacties meldt. Ik vertrouw erop dat mijn notaris hierbij niet onnodig mijn privacy schendt. Voor het mkb en familiebedrijven is de notaris een belangrijk vertrouwenspersoon die ondernemers voorziet van onafhankelijk advies. Deze relatie tussen notaris en klant komt steeds verder onder druk te staan. Het beleid in Nederland dreigt door te slaan, waardoor niet alleen de privacy van de burger in het geding komt, ondernemers maken zich grote zorgen over hun veiligheid. Ik ben best bereid om informatie te delen met mijn notaris of mijn accountant. Maar ik wil niet dat Jan en alleman deze informatie vrij in kunnen zien. Dat dreigt nu wel te gebeuren met het UBO-register. Er gaat geen week voorbij of ik spreek een eigenaar van een familiebedrijf die oprecht vreest voor de eigen veiligheid én de veiligheid van zijn of haar naasten. Nu blijkt Wopke Hoekstra niet geheel ongevoelig voor de onrust die is ontstaan over de privacy van ondernemers, echte bescherming biedt hij echter niet. Als dan ook nog blijkt dat serieuze vraagtekens gezet kunnen worden bij de doelmatigheid van het UBO-register, moet je als beleidsmaker bij jezelf te rade gaan of het doel de middelen wel heiligt.’ •